

ประกาศคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน

เรื่อง อำนาจหน้าที่ ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัดในการปฏิบัติการแพทย์
ของผู้ช่วยเวชกรรมตามคำสั่งการแพทย์หรือการอำนวยความสะดวก

พ.ศ. ๒๕๕๖

โดยที่เป็นการสมควรให้มีประกาศเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัดในการปฏิบัติการแพทย์ของผู้ช่วยเวชกรรม ตามคำสั่งการแพทย์หรือการอำนวยความสะดวก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉินได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน เรื่อง อำนาจหน้าที่ ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัดในการปฏิบัติการแพทย์ของผู้ช่วยเวชกรรมตามคำสั่งการแพทย์หรือการอำนวยความสะดวก พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ปฏิบัติการแพทย์” หมายความว่า การปฏิบัติฉุกเฉินที่กระทำโดยตรงต่อผู้ป่วยฉุกเฉิน เกี่ยวกับการประเมิน การดูแล การเคลื่อนย้ายหรือลำเลียง การนำส่งต่อ การตรวจวินิจฉัย และการบำบัดรักษาพยาบาล รวมถึงการเจาะหรือผ่าตัด การใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือแพทย์ การให้หรือบริหารยา หรือสารอื่น หรือการสอดใส่วัสดุใด ๆ เข้าไปในร่างกายผู้ป่วยฉุกเฉิน และให้หมายรวมถึงการรับแจ้ง และรายงานให้ผู้ปฏิบัติการอื่นกระทำโดยตรงต่อผู้ป่วยฉุกเฉิน รวมทั้งการปฏิบัติฉุกเฉินที่ต้องกระทำตามคำสั่งการแพทย์ด้วย แต่ไม่รวมถึงการกระทำได้อันเป็นการปฐมพยาบาล

“ผู้ช่วยเวชกรรม” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติที่ได้รับประกาศนียบัตรประเภทปฏิบัติการแพทย์ ตามประกาศคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน เรื่อง การให้ประกาศนียบัตรและการปฏิบัติการฉุกเฉินของผู้ปฏิบัติการ พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำปฏิบัติการแพทย์โดยที่ไม่ได้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพ หรือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพซึ่งทำปฏิบัติการแพทย์นอกเหนืออำนาจหน้าที่ ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพนั้น

“ผู้ประกอบวิชาชีพ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ซึ่งปฏิบัติการแพทย์ตามอำนาจหน้าที่ ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพนั้น

“คำสั่งการแพทย์” หมายความว่า คำชี้แจงให้เข้าใจและสั่งให้ทำตามเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้ช่วยเวชกรรมปฏิบัติการแพทย์ตาม

“อำนวยความสะดวก” หมายความว่า การอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ฉุกเฉินโดยแพทย์อำนวยความสะดวก ปฏิบัติการฉุกเฉิน ซึ่งรวมถึงการจัดการและควบคุมการปฏิบัติการฉุกเฉินของผู้ช่วยเวชกรรม ทั้งการอำนวยความสะดวกทั่วไปและการอำนวยความสะดวกตรง เพื่อให้ผู้ช่วยเวชกรรมรายงานภาวะของผู้ป่วยฉุกเฉิน และปฏิบัติการฉุกเฉินตามคำสั่งการแพทย์

“อำนาจการทั่วไป” หมายความว่า การอำนาจการซึ่งได้จัดทำและประกาศไว้เป็นเอกสารด้วยวิธีการที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นคำสั่งประจำ ขั้นตอนวิธี หรือเกณฑ์วิธีปฏิบัติการฉุกเฉินให้ผู้ช่วยเวชกรรมดำเนินการหรือปฏิบัติตาม รวมทั้งการตรวจสอบและพิจารณากระบวนการและผลการปฏิบัติการฉุกเฉินย้อนหลังด้วย

“อำนาจการตรง” หมายความว่า การอำนาจการเชื่อมตรงระหว่างบุคคลต่อบุคคลขณะกำลังปฏิบัติการฉุกเฉิน ณ สถานที่ที่มีผู้ป่วยฉุกเฉินหรือที่เกิดเหตุการณ์ หรือผ่านการสื่อสารทางไกลด้วยวาจา ลายลักษณ์อักษร อิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม หรือวิธีการสื่อสารอื่น

“ผู้อาจช่วยได้” หมายความว่า ผู้พบเห็นผู้ป่วยฉุกเฉินซึ่งตนอาจช่วยได้ โดยไม่ควรกลัวอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่น ตามมาตรา ๓๗๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“คำแนะนำ” หมายความว่า คำชี้แจงให้เข้าใจและให้ทำตามเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อผู้แจ้งการเจ็บป่วยฉุกเฉินหรือบุคคลอื่นใดอาจปฏิบัติการฉุกเฉินตามได้

“อศป.” หมายความว่า อนุกรรมการรับรององค์กรและหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมผู้ปฏิบัติการ และการให้ประกาศนียบัตรหรือเครื่องหมายวิทยฐานะแก่ผู้ผ่านการศึกษาหรือฝึกอบรม

ข้อ ๓ ผู้ช่วยเวชกรรมในประกาศนี้ ให้ถือตามระดับในประกาศคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน เรื่อง การให้ประกาศนียบัตรและการปฏิบัติการฉุกเฉินของผู้ปฏิบัติการ พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังต่อไปนี้

- (๑) นักปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ (นฉพ.)
- (๒) เจ้าพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ (จฉพ.)
- (๓) พนักงานฉุกเฉินการแพทย์ (พฉพ.)
- (๔) อาสาสมัครฉุกเฉินการแพทย์ (อฉพ.)

ข้อ ๔ ให้ผู้ช่วยเวชกรรมมีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการแพทย์ตามคำสั่งการแพทย์หรือการอำนาจการได้เฉพาะในขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัดตามขั้นการปฏิบัติการแพทย์ที่กำหนดไว้จำเพาะสำหรับแต่ละระดับในผนวกแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

ประดิษฐ สินธวณรงค์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประธานกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน

ผนวกแนบท้ายประกาศคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน
เรื่อง อำนาจหน้าที่ ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัดในการปฏิบัติการแพทย์
ของผู้ช่วยเวชกรรมตามคำสั่งการแพทย์หรือการอำนวยการ พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๑ กำหนดขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัดของผู้ช่วยเวชกรรมแต่ละระดับ ในการปฏิบัติการแพทย์ตามการอำนวยการหรือคำสั่งการแพทย์เป็นลำดับชั้น ดังต่อไปนี้

ก. การปฏิบัติการแพทย์ขั้นต้น ได้แก่ การปฏิบัติการแพทย์ที่ให้ผู้ช่วยเวชกรรมระดับนั้นกระทำได้ตามการอำนวยการทั่วไปหรือการอำนวยการตรง รวมทั้งให้คำสั่งการแพทย์แก่ผู้ช่วยเวชกรรมระดับต่ำกว่าหรือคำแนะนำแก่ผู้อาจช่วยได้ให้ปฏิบัติตามได้

ให้ใช้สัญลักษณ์ “ก” ในการกำหนดปฏิบัติการแพทย์ขั้นต้นสำหรับผู้ช่วยเวชกรรมแต่ละระดับ

ข. การปฏิบัติการแพทย์ขั้นทั่วไป ได้แก่ การปฏิบัติการแพทย์ที่ให้ผู้ช่วยเวชกรรมระดับนั้นกระทำได้ตามการอำนวยการทั่วไปหรือการอำนวยการตรง

ให้ใช้สัญลักษณ์ “ข” ในการกำหนดปฏิบัติการแพทย์ขั้นทั่วไปสำหรับผู้ช่วยเวชกรรมแต่ละระดับ

ค. การปฏิบัติการแพทย์ขั้นกึ่งซับซ้อน ได้แก่ การปฏิบัติการแพทย์ที่ให้ผู้ช่วยเวชกรรมระดับนั้นกระทำได้เฉพาะตามการอำนวยการตรง

ให้ใช้สัญลักษณ์ “ค” ในการกำหนดปฏิบัติการแพทย์ขั้นกลางสำหรับผู้ช่วยเวชกรรมแต่ละระดับ

ง. การปฏิบัติการแพทย์ขั้นซับซ้อน ได้แก่ การปฏิบัติการแพทย์ที่ให้ผู้ช่วยเวชกรรมระดับนั้นกระทำได้เมื่อมีผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ช่วยเวชกรรมระดับสูงกว่าควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด หรือกระทำได้เฉพาะผู้ช่วยเวชกรรมที่ผ่านการศึกษาระดับสูงหรือฝึกอบรมเพิ่มเติมเป็นพิเศษตามที่ อศป. กำหนด

ให้ใช้สัญลักษณ์ “ง” ในการกำหนดปฏิบัติการแพทย์ขั้นซับซ้อนสำหรับผู้ช่วยเวชกรรมแต่ละระดับ

จ. การปฏิบัติการแพทย์ขั้นซับซ้อนยิ่ง ได้แก่ การปฏิบัติการแพทย์ที่ห้ามมิให้กระทำหรือจำกัดให้กระทำได้เฉพาะผู้ช่วยเวชกรรมระดับนั้นที่ผ่านการศึกษาระดับสูงหรือฝึกอบรมเพิ่มเติมเป็นพิเศษตามที่ อศป. กำหนด

ให้ใช้สัญลักษณ์ “จ” ในการกำหนดปฏิบัติการแพทย์ขั้นซับซ้อนยิ่งสำหรับผู้ช่วยเวชกรรมแต่ละระดับ

ข้อ ๒ กำหนดอำนาจหน้าที่ ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัดของผู้ช่วยเวชกรรมแต่ละระดับ ในการปฏิบัติการแพทย์ตามการอำนวยการหรือคำสั่งการแพทย์ ดังต่อไปนี้

รายการปฏิบัติการแพทย์	ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัด ของผู้ช่วยเวชกรรมระดับต่างๆ			
	นฉพ.	จฉพ.	พฉพ.	อฉพ.
๑. การแยกบุคคลออกจากสิ่งอันตราย/การใช้อุปกรณ์พิทักษ์บุคคล (body substance isolation/person protective equipment)	ก	ก	ก	ก

รายการปฏิบัติการแพทย์	ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัด ของผู้ช่วยเวชกรรมระดับต่างๆ			
	นฉพ.	จฉพ.	พฉพ.	อฉพ.
๒. การประเมินผู้ป่วยฉุกเฉิน (assessment)				
๒.๑. การประเมินเบื้องต้น (initial assessment)	ข	ข	ข	ข
๒.๒. การคัดแยกผู้ป่วย (triage)	ข	ข	ค	ค
๒.๓. การประเมินมุ่งส่วนสำคัญ (focused assessment)	ข	ข	ข	ค
๒.๔. การประเมินการบาดเจ็บ/ตรวจร่างกายอย่างรวดเร็ว (rapid trauma assessment/rapid physical exam)	ข	ข	ข	จ
๒.๕. การประเมินอย่างละเอียด (detailed assessment)	ข	ข	ข	จ
๒.๖. การประเมินต่อเนื่อง (ongoing assessment)	ข	ข	ข	ข
๓. เทคนิคการจัดทางหายใจ (airway techniques)				
๓.๑. การใช้อุปกรณ์พุงทางหายใจ (airway adjunct)				
๓.๑.๑. การสอดใส่อุปกรณ์พุงทางหายใจที่มุ่งให้เข้าไปใน คอหอยส่วนปาก (oropharyngeal airway)	ข	ข	ค	ง
๓.๑.๒. การสอดใส่อุปกรณ์พุงทางหายใจที่มุ่งให้เข้าไปใน คอหอยส่วนจมูก (nasopharyngeal airway)	ข	ค	จ	จ
๓.๑.๓. การสอดใส่อุปกรณ์พุงทางหายใจที่มุ่งเข้าไปในท่อลม และหลอดอาหาร (esophageal-tracheal combitube)	ข	จ	จ	จ
๓.๑.๔. การใช้อุปกรณ์พุงทางหายใจชนิดครอบกล่องเสียง (laryngeal mask airway: LMA)	ข	จ	จ	จ
๓.๒. การจัดทางหายใจโดยไม่ใช้อุปกรณ์ (airway maneuvers)				
๓.๒.๑. การกอดหน้าผากเขยคาง (head tilt-chin lift)	ข	ข	ข	ค
๓.๒.๒. การยกขากรรไกร (jaw thrust)	ข	ข	ค	ค
๓.๒.๓. การกดกระดูกอ่อนรูปวงแหวน (cricoid pressure)	ข	ค	จ	จ
๓.๒.๔. การดูแลผู้ป่วยมีรูเจาะเปิดท่อลม (management of existing tracheostomy)	ค	ง	จ	จ
๓.๓. การเจาะเยื่อไคร์ไทรอยด์ (cricothyrotomy)				
๓.๓.๑. การเจาะด้วยเข็ม (needle)	ค	จ	จ	จ

รายการปฏิบัติการแพทย์	ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัด ของผู้ช่วยเวชกรรมระดับต่างๆ			
	นฉพ.	จฉพ.	พฉพ.	อฉพ.
๓.๓.๒. การเจาะด้วยการผ่าตัด (surgical)	ง	จ	จ	จ
๓.๔. การขจัดสิ่งขัดขวางทางหายใจ (obstructed airway clearance)				
๓.๔.๑. การขจัดสิ่งขัดขวางทางหายใจโดยไม่ใช้อุปกรณ์ (manual obstructed airway clearance)				
(๑) การกวาดด้วยนิ้ว (finger sweep)	ข	ข	ค	ค
(๒) การตบหลัง (back blow)	ข	ข	ค	ค
(๓) การโอบกระแทกทรวงอก (chest thrust)	ข	ข	ข	ข
(๔) การกดกระแทกท้อง (abdominal thrust)	ข	ข	ข	ข
๓.๔.๒. การขจัดสิ่งขัดขวางทางหายใจโดยใช้อุปกรณ์ส่อง (visualizer obstructed airway clearance)				
(๑) การใช้อุปกรณ์ส่องกล่องเสียงโดยตรง (direct laryngoscopy)	ข	จ	จ	จ
๓.๕. การสอดใส่หลอดคาในท่อลมในผู้ใหญ่ (adult intubation)				
๓.๕.๑. การสอดใส่หลอดคาในท่อลมทางจมูก (nasotracheal)	ง	จ	จ	จ
๓.๕.๒. การสอดใส่หลอดคาในท่อลมทางปาก (orotracheal)	ข	จ	จ	จ
๓.๕.๓. การสอดใส่หลอดคาในท่อลมด้วยการใช้ยาทำให้เป็นอัมพาต (pharmacological facilitation with paralytic)	ง	จ	จ	จ
๓.๕.๔. การสอดใส่หลอดคาในท่อลมด้วยการใช้ยาที่ไม่ทำให้เป็นอัมพาต (pharmacological facilitation without paralytic)	ค	จ	จ	จ
๓.๕.๕. การตรวจยืนยันการสอดใส่หลอดคาในท่อลม (confirmation procedures)	ข	จ	จ	จ
๓.๖. การสอดใส่หลอดคาในท่อลมในเด็ก (pediatric intubation)				
๓.๖.๑. การสอดใส่หลอดคาในท่อลมทางปากในเด็ก (pediatric orotracheal)	ค	จ	จ	จ
๓.๖.๒. การสอดใส่หลอดคาในท่อลมด้วยการใช้ยาทำให้เป็นอัมพาต (pediatric paralytic)	ง	จ	จ	จ
๓.๖.๓. การสอดใส่หลอดคาในท่อลมด้วยการใช้ยาระงับประสาท (pediatric sedation)	ค	จ	จ	จ

รายการปฏิบัติการแพทย์	ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัด ของผู้ช่วยเวชกรรมระดับต่างๆ			
	นฉพ.	จฉพ.	พฉพ.	อฉพ.
๔. ระบบการให้ออกซิเจน (oxygen delivery systems)				
๔.๑. การให้ออกซิเจนด้วยหลอดสอดจมูก (nasal cannula)	ก	ข	ข	ค
๔.๒. การให้ออกซิเจนด้วยหน้ากากธรรมดา (simple face mask)	ข	ข	ค	ค
๔.๓. การให้ออกซิเจนด้วยหน้ากากมีถุงกักอากาศ (mask with bag)	ข	ข	ค	ค
๔.๔. การใส่ลมเข้าปลอกหลอดคอในท่อลม (blow tracheal cuff)	ข	ค	จ	จ
๔.๕. การให้ความชื้น (humidification)	ข	ข	จ	จ
๔.๖. การพ่นละออง (nebulizer)	ข	ค	จ	จ
๕. การดูดของเหลวออกจากทางหายใจ (suction)				
๕.๑. การดูดด้วยลูกสูบยางใช้มือบีบ (manually operated)	ก	ก	ข	ข
๕.๒. การดูดด้วยใช้เครื่องมือกล (mechanically operated)				
๕.๒.๑. การดูดทางปาก (oral suction)	ข	ข	ค	จ
๕.๒.๒. การดูดทางหลอดคอในท่อลม (endotracheal suction)	ข	ค	ง	จ
๖. การใช้เครื่องมือกลช่วยการหายใจในผู้ใหญ่ (adult ventilation-assisted/mechanical)				
๖.๑. การใช้ปากเป่าผ่านหน้ากาก (mouth to mask include mouth to mouth, pocket mask)	ก	ก	ข	ข
๖.๒. การใช้ปากเป่าผ่านหน้ากากพร้อมให้ออกซิเจน (mouth to mask with oxygen)	ข	ข	ค	ค
๖.๓. การใช้ถุงบีบลมผ่านหน้ากากกันลมย้อน (bag-valve-mask)	ข	ข	ค	จ
๖.๔. การใช้ถุงบีบลมพร้อมให้ออกซิเจนผ่านหน้ากากกันลมย้อน (bag-valve-mask with supplemental oxygen)	ข	ข	ค	จ
๖.๕. การใช้ถุงมีที่กักออกซิเจนบีบลมผ่านหน้ากากกันลมย้อน (bag-valve-mask with supplemental oxygen and reservoir)	ข	ข	ค	จ
๗. การใช้เครื่องมือกลช่วยการหายใจในเด็ก (pediatric ventilation-assisted/mechanical)				
๗.๑. การใช้ถุงบีบลมผ่านหน้ากากกันลมย้อน (bag-valve-mask)	ข	ค	จ	จ
๗.๒. การใช้ถุงบีบลมพร้อมให้ออกซิเจนผ่านหน้ากากกันลมย้อน (bag-valve-mask with supplemental oxygen)	ข	ค	จ	จ

รายการปฏิบัติการแพทย์	ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัด ของผู้ช่วยเวชกรรมระดับต่างๆ			
	นฉพ.	จฉพ.	พฉพ.	อฉพ.
๗.๓. การใช้ถุงมีที่กักออกซิเจนบีบลมผ่านหน้ากากกันลมย้อน (bag-valve-mask with supplemental oxygen and reservoir)	ข	ค	จ	จ
๗.๔. การใช้ถุงบีบลมผ่านหน้ากากกันลมย้อนในทารก (bag-valve-mask neonate/infant)	ข	ค	จ	จ
๗.๕. การใช้ถุงบีบลมพร้อมให้ออกซิเจนผ่านหน้ากากกันลมย้อนใน ทารก (bag-valve-mask with supplemental oxygen neonate/ infant)	ข	ค	จ	จ
๗.๖. การใช้ถุงมีที่กักออกซิเจนบีบลมผ่านหน้ากากกันลมย้อนใน ทารก (bag-valve-mask with supplemental oxygen and reservoir neonate/infant)	ข	ค	จ	จ
๘. การใช้เครื่องกลช่วยการหายใจ (mechanical ventilation-assisted)				
๘.๑. การใช้เครื่องกลช่วยการหายใจโดยไม่รุกร่างกายด้วย PEEP, BiPAP, CPAP (noninvasive positive pressure ventilation with PEEP, BiPAP, CPAP)	ข	ง	จ	จ
๘.๒. การใช้เครื่องกลช่วยการหายใจด้วยพวยลม (jet insufflation)	ข	ง	จ	จ
๘.๓. การใช้เครื่องกลช่วยการหายใจแบบมือกด/แบบอัตโนมัติ ระหว่างการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย (manual/automated transport mechanical ventilation)	ข	ง	จ	จ
๙. การให้ยาระงับความรู้สึกเฉพาะที่ (local anesthesia)	ข	ค	จ	จ
๑๐. การระงับปวดและการระงับประสาท (pain control & sedation)				
๑๐.๑. การบริหารยาระงับปวดชนิดสูดด้วยตนเอง (self administered inhaled analgesic)	ข	ค	จ	จ
๑๐.๒. การระงับปวดด้วยยาชนิดไม่พ่นสูด (pharmacological non-inhaled pain control)	ข	ค	จ	จ
๑๑. หัตถการวินิจฉัย (diagnostic procedures)				
๑๑.๑. การตรวจระดับกลูโคสในเลือดจากหลอดเลือดฝอย (capillary blood glucose)	ก	ข	ค	จ

รายการปฏิบัติการแพทย์	ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัด ของผู้ช่วยเวชกรรมระดับต่างๆ			
	นฉพ.	จฉพ.	พฉพ.	อฉพ.
๑๑.๒. การวัดความอิ่มอกซิเจนตามชีพจร (pulse oximetry)	ก	ข	ข	ค
๑๒. หัตถการในระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะ (genital/urinary procedures)				
๑๒.๑. การใส่หลอดสวนปัสสาวะด้วยการเจาะผ่านหน้าท้อง (suprapubic bladder catheterization)	ค	จ	จ	จ
๑๒.๒. การใส่หลอดสวนปัสสาวะทางท่อปัสสาวะ (foley's catheter)	ข	ค	จ	จ
๑๓. หัตถการที่ศีรษะและคอ (head and neck procedures)				
๑๓.๑. การใส่ตรวจแรงดันในสมอง (intracranial pressure monitor)	ข	ค	จ	จ
๑๓.๒. การห้ามเลือดกำเดาด้วยการประคบเย็น (control of epistaxis with cold compression)	ก	ก	ข	ข
๑๓.๓. การใส่ฟันที่หลุดออกจากเบ้าฟันที่ (tooth replacement)	ค	ง	จ	จ
๑๔. เทคนิคโลหิตพลวัต (hemodynamic techniques)				
๑๔.๑. การดูแลหลอดสวนหลอดเลือดแดง (arterial catheter maintenance)	ข	ง	จ	จ
๑๔.๒. การดูแลหลอดสวนท่อนเลือดดำ (central venous maintenance)	ข	ค	จ	จ
๑๔.๓. การแทงเข้าในช่องอุปกรณ์ฝังคา (access indwelling port)	ข	ง	จ	จ
๑๔.๔. การแทงเข้าและบริหารสารน้ำทางหลอดเลือดดำ (intravenous access & infusion)	ข	ค	จ	จ
๑๔.๕. การดูแลทางเปิดเข้าหลอดเลือดดำ (peripheral venous access maintenance)	ก	ข	ง	จ
๑๔.๖. การใส่หลอดสวนสายสะดือ (umbilical catheter insertion)	ง	จ	จ	จ
๑๔.๗. การผ่าเปิดหลอดเลือดดำ (cut down)	ง	จ	จ	จ
๑๔.๘. การเฝ้าตรวจการบริหารสารน้ำ/ยาทางหลอดเลือดดำ (monitoring existing IV)	ก	ข	ง	จ
๑๔.๙. การบริหารสารน้ำ/ยาด้วยเครื่องกล (mechanical IV pumps)	ข	ค	จ	จ

รายการปฏิบัติการแพทย์	ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัด ของผู้ช่วยเวชกรรมระดับต่างๆ			
	นฉพ.	จฉพ.	พฉพ.	อฉพ.
๑๔.๑๐. การแทงเข้าคาและบริหารสารน้ำ/ยาเข้าในโพรงกระดูก (intraosseous access and infusion)	ค	จ	จ	จ
๑๕. การเฝ้าตรวจโลหิตพลวัต (hemodynamic monitoring)				
๑๕.๑. การบันทึกคลื่นหัวใจ (electrocardiogram acquisition)	ข	ข	ค	ง
๑๕.๒. การแปลผลคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (electrocardiogram interpretation)				
๑๕.๒.๑. การแปลผลคลื่นไฟฟ้าหัวใจขั้นพื้นฐาน (basic electrocardiogram interpretation)	ข	ค	จ	จ
๑๕.๒.๒. การแปลผลคลื่นไฟฟ้าหัวใจขั้นสูง (advanced electrocardiogram interpretation)	ข	จ	จ	จ
๑๕.๓. การเฝ้าตรวจโลหิตพลวัตด้วยหัตถการในร่างกาย (invasive hemodynamic monitoring)	ค	จ	จ	จ
๑๕.๔. การกดเวกัส/การนวดแคโรติด (vagal maneuvers/carotid massage)	ค	จ	จ	จ
๑๖. หัตถการทางสูติกรรม (obstetrics)				
๑๖.๑. การทำคลอดปกติ (normal delivery of newborn)	ข	ค	จ	จ
๑๖.๒. การช่วยการคลอดปกติ (assisting normal delivery of newborn)	ข	ข	ค	ค
๑๗. หัตถการอื่นๆ (other techniques)				
๑๗.๑. การตรวจวัดสัญญาณชีพ (vital signs)				
๑๗.๑.๑. การตรวจวัดอุณหภูมิกาย (taking temperature)	ก	ข	ค	ค
๑๗.๑.๒. การตรวจวัดความดันเลือด (taking blood pressure)	ข	ข	ค	ค
๑๗.๑.๓. การตรวจวัดอัตราชีพจร (taking pulse rate)	ก	ข	ข	ข
๑๗.๑.๔. การตรวจวัดอัตราการหายใจ (taking respiratory rate)	ก	ข	ข	ข
๑๗.๑.๕. การตรวจวัดการไหลกลับของเลือดฝอย (capillary refill)	ก	ข	ข	ข
๑๗.๒. การกดห้ามเลือด (direct pressure bleeding control)	ก	ข	ข	ข
๑๗.๓. การขจัดสิ่งแปลกปลอม (foreign body removal)	ค	ง	จ	จ

รายการปฏิบัติการแพทย์	ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัด ของผู้ช่วยเวชกรรมระดับต่างๆ			
	นฉพ.	จฉพ.	พฉพ.	อฉพ.
๑๗.๔. การใส่ท่อสวนกระเพาะอาหารทางจมูก (nasogastric tube)	ข	ค	จ	จ
๑๗.๕. การใส่ท่อสวนกระเพาะอาหารทางปาก (orogastric tube)	ข	ค	จ	จ
๑๗.๖. การเจาะถุงหุ้มหัวใจ (pericardiocentesis)	ง	จ	จ	จ
๑๗.๗. การลดแรงดันในช่องเยื่อหุ้มปอด (pleural decompression)	ค	จ	จ	จ
๑๗.๘. การตรึงผู้ป่วย (patient restraint)				
๑๗.๘.๑. การยึดตรึง (physical)	ข	ข	ค	ค
๑๗.๘.๒. การใช้ยาตรึง (pharmacological)	ค	ง	จ	จ
๑๗.๙. การดูแลผู้ป่วยถูกคุกคามทางเพศเบื้องต้น (sexual assault victim initial management)	ข	ค	ง	ง
๑๗.๑๐. การดูแลผู้ป่วยถูกทารุณเบื้องต้น (violence victim initial management)	ข	ค	ง	ง
๑๗.๑๑. การเจาะเล็บ (nail puncture)	ค	ง	จ	จ
๑๗.๑๒. การทำให้แผลปิด (wound closure techniques)	ค	ค	จ	จ
๑๗.๑๓. การแต่งแผล (wound dressing)	ข	ข	ค	ค
๑๘. การกู้ชีพ (resuscitation)				
๑๘.๑. การนวดหัวใจผายปอดกู้ชีพ (cardiopulmonary resuscitation: CPR)				
๑๘.๑.๑. การนวดหัวใจผายปอดกู้ชีพขั้นพื้นฐานในเด็ก (basic CPR for pediatric)	ก	ข	ค	ค
๑๘.๑.๒. การนวดหัวใจผายปอดกู้ชีพขั้นพื้นฐานในผู้ใหญ่ (basic CPR for adult)	ก	ข	ข	ค
๑๘.๑.๓. การนวดหัวใจผายปอดกู้ชีพขั้นสูงในเด็ก (advanced CPR for pediatric)	ข	ค	ง	จ
๑๘.๑.๔. การนวดหัวใจผายปอดกู้ชีพขั้นสูงในผู้ใหญ่ (advanced CPR for adult)	ข	ค	ง	จ
๑๘.๒. การฟื้นคืนคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าแบบอัตโนมัติ (automated external defibrillator: AED)	ก	ข	ข	ข

รายการปฏิบัติการแพทย์	ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัด ของผู้ช่วยเวชกรรมระดับต่างๆ			
	นฉพ.	จฉพ.	พฉพ.	อฉพ.
๑๘.๓. การดูแลผู้ป่วยหลังฟื้นคืนชีพ (post resuscitative care)	ข	ค	ง	ง
๑๘.๔. การฟื้นคืนคลื่นหัวใจด้วยไฟฟ้าแบบไม่อัตโนมัติ (manual defibrillation)	ค	จ	จ	จ
๑๘.๕. การฟื้นคืนจังหวะหัวใจด้วยไฟฟ้า (cardioversion)	ค	จ	จ	จ
๑๘.๖. การกำกับจังหวะหัวใจ (cardiac pacing)	ค	จ	จ	จ
๑๙. หัตถการทางโครงร่าง (skeletal procedures)				
๑๙.๑. การรักษาอวัยวะส่วนที่ถูกตัดขาด (care of the amputation part)	ก	ข	ค	ค
๑๙.๒. การตามกระดูกหัก/ข้อเคลื่อน (fracture/dislocation immobilization techniques)	ก	ข	ข	ค
๑๙.๓. การจัดกระดูกหัก/ข้อเคลื่อนเข้าที่ (fracture/dislocation reduction techniques)	ง	จ	จ	จ
๑๙.๔. การตามกระดูกสันหลังโดยไม่ใช้อุปกรณ์ (spine immobilization techniques without instrument)	ก	ก	ข	ข
๒๐. การยกและเคลื่อนย้ายผู้ป่วย (lifting and moving techniques)				
๒๐.๑. การลากที่รักแร้ (axillary drag)	ก	ก	ข	ข
๒๐.๒. การลากที่เสื้อ (clothes drag)	ก	ก	ข	ข
๒๐.๓. การลากที่เท้า (foot drag)	ก	ก	ข	ข
๒๐.๔. การลากด้วยผ้าห่ม (blanket drag)	ก	ก	ข	ข
๒๐.๕. การลากแบบพนักงานผจญเพลิง (firefighter's drag)	ก	ก	ข	ข
๒๐.๖. การอุ้มแบบพนักงานผจญเพลิง (firefighter's carry)	ก	ก	ข	ข
๒๐.๗. การอุ้มที่แขนและขา (extremity carry/lift)	ก	ก	ข	ข
๒๐.๘. การช่วยเหลือผู้ป่วยที่เดินได้ (assisting an ambulatory patient)	ก	ก	ข	ข
๒๐.๙. การช่วยให้พ้นอันตรายอย่างรวดเร็ว (rapid extrication)	ก	ก	ข	ค

รายการปฏิบัติการแพทย์	ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัด ของผู้ช่วยเวชกรรมระดับต่างๆ			
	นฉพ.	จฉพ.	พฉพ.	อฉพ.
๒๐.๑๐. การใช้กระดานยาวตามกระดูกสันหลัง (long spinal board & head immobilizer)	ก	ก	ข	ข
๒๐.๑๑. การใช้กระดานสั้นตามกระดูกสันหลัง (kendrick extrication device)	ก	ข	ค	ง
๒๐.๑๒. การใช้เก้าอี้ยกผู้ป่วย (stair chair /chair)	ก	ข	ค	ค
๒๐.๑๓. การใช้เปลล้อเลื่อน (wheeled stretcher)	ก	ข	ข	ค
๒๐.๑๔. วิธีอื่นๆ				
๒๐.๑๔.๑. การใส่ปลอกตามคอ (cervical collars)	ก	ก	ข	ข
๒๐.๑๔.๒. การถอดหมวกนิรภัย (removal helmet)	ก	ก	ข	ค
๒๑. หัตถการทางจักษุกรรม (ophthalmological procedures)				
๒๑.๑. การชะล้างตา (ocular eye irrigation)	ข	ค	ง	จ
๒๒. วิธีการบริหารยา (drug administration technique)				
๒๒.๑. การช่วยบริหารยาที่แพทย์สั่งไว้ประจำตัวผู้ป่วย (assist self own medication)	ก	ก	ข	ข
๒๒.๒. การบริหารยาสูด (inhaled medication administration)	ก	ข	ค	จ
๒๒.๓. การบริหารยาวิธีอื่น (pharmacological non-inhaled techniques)				
๒๒.๓.๑. การบริหารยากิน (oral administration)	ก	ข	ค	ค
๒๒.๓.๒. การบริหารยาใต้ลิ้น (sublingual administration)	ก	ข	ค	ค
๒๒.๓.๓. การบริหารยาน้ำตื้น (intranasal administration)	ค	ง	จ	จ
๒๒.๓.๔. การบริหารยาทางทวารหนัก (intrarectal administration)	ค	ง	จ	จ
๒๒.๓.๕. การฉีดยาเข้าหนัง (intra dermal injection)	ค	ง	จ	จ
๒๒.๓.๖. การฉีดยาเข้าใต้หนัง (subcutaneous injection)	ข	ค	จ	จ
๒๒.๓.๗. การฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ (intramuscular injection)	ข	ค	จ	จ
๒๒.๓.๘. การฉีดยาเข้าหลอดเลือดดำ (intravenous injection)	ข	ค	จ	จ

รายการปฏิบัติการแพทย์	ขอบเขต ความรับผิดชอบ และข้อจำกัด ของผู้ช่วยเวชกรรมระดับต่างๆ			
	นฉพ.	จฉพ.	พฉพ.	อฉพ.
๒๒.๓.๙. การบริหารยาทางท่อลม (intratracheal administration)	ค	ง	จ	จ
๒๒.๓.๑๐. การบริหารยาทางช่องอุปกรณ์ฝังคา (portline administration)	ค	ง	จ	จ
๒๒.๓.๑๑. การฉีดยาเข้าโพรงกระดูก (intraosseous injection)	ค	จ	จ	จ